

Af Rahbæk Møller (SF) og Svend Auken (S) m.fl.

(Beslutningsforslag nr. B 7. Fremsat 4/10 84).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Økonomiministeren (Anders Andersen):

Finansministeren svarede i et samråd i folketingets finansudvalg den 15. august dette år på et tilsvarende spørgsmål, at regeringen ikke finder, at der er noget aktuelt behov for nedsættelse af et pengepolitisk udvalg.

Regeringens holdning i dette spørgsmål er uændret. Arbejdet i et udvalg med en så omfattende arbejdsopgave, som der her er foreslået, kan ikke undgå at blive meget tidkrævende, og da erfaringerne fra de sidste år viser, at forholdene på penge- og kapitalmarkedet for tiden er genstand for hyppige nydannelser, tror jeg, at nedsættelsen af et udvalg med det foreslåede brede kommissorium vil være uhensigtsmæssig.

Jeg vil gerne forklare baggrunden for regeringens holdning.

I kraft af de liberaliseringer, som er blevet gennemført i de seneste år, fungerer penge- og kapitalmarkedet mere frit og effektivt end nogen sinde tidligere. Den større tilgængelighed af kreditkilder, herunder mulighederne for lån i udlandet til en væsentlig lavere rente end tidligere, har sat sit tydelige præg på investeringsudviklingen.

I indværende år er det i særlig grad industriens investeringer, der viser en betydelig vækst. Der er altså ikke noget, der tyder på, at den høje realrente har haft nogen væsentlig indflydelse på investeringerne og dermed på aktuel og fremtidig produktion og beskæftigelse. Realrenten har tilsyneladende en noget større virkning i økonomiske modeller, end den har i virkelighedens verden.

Boliginvesteringernes store vækst i 1983 og 1984 må ses på baggrund af faldet i den nominelle og altså den effektive obligationsrente. Trods en mindre stigning i obligationsrenten i år, som har ført til en parallel stigning i realrenten, idet prisstigningstakten er den samme som ved udgangen af 1983, er realrenten efter skat fortsat meget lav. Den eneste farbare vej til opnåelse af et rentefald, som vil komme alle til gode, er en fortsættel-

se af regeringens stabiliseringspolitik; ligevægt på de offentlige finanser, ophør af gældsætningen til udlandet er sammen med en fortsættelse af indkomspolitikken de centrale forudsætninger for et varigt rentefald.

Erfaringer med regulering og direkte styring af kreditgivning og rente er både i Danmark og i udlandet, at man i bedste fald får en begrænset og midlertidig virkning.

Tilfældet Sverige er måske specielt dårligt valgt, fordi man netop i Sverige på det seneste har taget konsekvensen af de dårlige erfaringer med regulering af penge- og kapitalmarkedet og nu er ved at gå over til en mere markedsmæssigt orienteret pengepolitik. Den rente, erhvervsvirksomheder kan låne til på det svenske obligationsmarked, er omkring 1 pct. lavere end i Danmark, men renten for pengeinstitutternes udlån til erhvervene er mere end 2 procentpoint højere i Sverige.

Også i Norge, hvor man i mange år har haft et stærkt reguleret penge- og kapitalmarked, går tendensen i retning af mindstegraden af direkte reguleringer.

Rammerne, herunder også de institutionelle rammer, for pengepolitikken drøftes løbende mellem regeringen og Danmarks Nationalbank. Ændringer i de institutionelle forhold forberedes grundigt i udvalg nedsat efter skiftende behov, hvor også repræsentanter for kreditinstitutionerne deltager.

Jeg kan tilføje, at Nationalbankens direktion i august har tilkendegivet, at den ikke er tilhænger af, at pengepolitikken analyseres i et tidkrævende udvalgsarbejde.

Regeringen finder derfor ikke behov for et pengepolitisk udvalg.

Ivar Nørgaard (S):

Den væsentligste grund til, at vi er medforslagsstillere til dette forslag til folketingsbeslutning, er, at den særlig høje danske realrente fortsætter på det høje niveau, til trods for at den danske nominelle rente er faldet i takt med det internationale rentefald. Dr. oec. Jesper Jespersen har i en pengepolitisk analyse i Politisk Ugebrev fra forlaget Management skabt ekstra opmærksomhed om den høje realrente og dens uheldige indflydelse på dansk økonomi.

Opgjort som den gennemsnitlige effektive nominelle obligationsrente i ét år korrigeret med samme års inflation er realrenten her i